

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Koparjevi ulici Štev. 6 — Telefon uredništva Štev. 50 — Telefon upravništva Štev. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—CENE PO POŠTI:
za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Močna vojska.

Srbski zemljoradniki so brez dvoma stranka, ki je za državo, ki so se proglasili celo za monarhiste. O njihovem srbskem patriotizmu torej ni dvomiti. Ako oni bičajo razmere v vojski, tega gotovo ne delajo iz sovraštva do vojske in države, ampak iz želje, da se neznosne razmere v armadi končno ozdravijo. Iz čistega vira torej zajemamo naslednja izvajanja, ki jih pod naslovom »Močna vojska« priobčuje na uvodnem mestu glavno zemljoradniško glasilo »Selo«, ki piše:

»Za ljudstvo je vojska ono samo. Ljudstvo gre v vojsko — ono jo dopolnjuje, ono jo vzdržuje, ono zanjo plačuje, ono z njo živi in umira. Vojska je nedvomno ljudska ustanova z dušo in telesom.

Za vlado in njeno večino je vojska še tisto, kar je bila za pokojnega kralja Milana in Vladanovo skupščino: privatna, tana jinstvena ustanova, ki jo more vlada vedno okreniti proti narodu. Kakor pod Francem Jožefom, tako je vojska tudi sedaj neka rezervna žandarmerija, ki naj vzdržuje »red«, z drugimi besedami: drži na uzdi kmete in meščane, kadarkoli se to vladi zdi potrebno. Poleg tega se dostavlja, da mora vojska varovati meje, braniti deželo pred zunanjimi sovražniki in preprečevati tihotapstvo — dasi obstoja neka obmejna četa, ki bi sedaj, ko smo naše narodne sovražnike premagali, mogla biti za to zadostna.

Iz teh razlogov in na teh temeljih vlada še danes troši za vojsko največji del državnega proračuna. Krvni davek, ki ga ljudstvo sedaj daje, ni nič manjši od onega začasa vojne. Zečevičeva katastrofa z vojaškimi novinci se v ničemer ne razlikuje od svoječasnih albanskih. Vojska je tako kakor pred vojno privilegirana razred, kateremu vlada vse stori, kateremu vlada žrtvuje svet ljudstva in mozeg njegove gospodarske moči. V imenu močne vojske, o kateri vlada neprestano deklamira, se jemlje ljudstvu črno izpod nohtov in o tem se nikomur ne polaga račun, ker je to — zaboga! — vojaška tajnost!

V imenu te vojaške tajnosti so šli Srbijanci na vojno v spodnjih hlačah kakor pod Karagorgjem in v jeku najljutejšega boja so ostajali brez municije! Ogromen vojni proračun, ki je pred vojno rastele kakor kvas, se je trošil za oficirske plače in parade, a ne za opremo vojske za vojno, države in naroda za obrambo. Močne vojske ravno tedaj ni bilo, ko bi je bilo najbolj treba; ljudstvo je moralo golo in boso s svojimi prsmi braniti državo pred pogubo in jo je tudi obranilo kljub vsem političnim in stratežnim pogreškom.

Na žalost še danes nikomur ne pade na um, da bi proučil to ljudsko trpljenje in na podlagi grenkih izkušenj preobrazil našo vojsko in napravil iz nje tako ustanovo, kakor je ljudstvo potrebna in kakor je tudi edino mogoča. Častniki tudi danes še zahtevajo čim več polkov, čim več kosarn, čim več podčastniških šol, čim daljšo službeno dobo, čim večji vojni proračun: zahtevajo prav tisto, kar so zahtevali častniki, ko je bila vojska najemniška, ko vojaki niso bili ljudski sinovi, ki jih vodi pod zastavo ljubezen do rodne grude. Nihče, pa niti sam vojni minister, ne pojmi, da vojska ni več tisto, kar je bila nekoč, da je vojska sedaj ljudstvo samo, a celega ljudstva ni mogoče zabiti v kosarne! Tisti, kdor v resnici hoče pripraviti močno vojsko za vojno, mora v mirnem času pripravljati močno ljudstvo, ker vojna ni več sport posameznih družabnih razredov nego usodno vprašanje celokupne države in celokupnega naroda.

Ako bi vlada in njena večina hoteli malo premisliti o novih pogojih, pod katerimi more vojska danes živeti, potem ne bi bilo težko ustanoviti take vojaške organizacije, ki bi državo stvarno zavarovala pred sovražniki, a ne bi bilo pri tem treba ljudstva izsesavati ne gospodarsko ne telesno in ne da bi moral biti proračun tako velik, kakor je sedaj.

Tako srbijski list o srbijski vojski in srbijskem militarističnem duhu, ki ga njegovi slovenski podpetniki usiljujejo tudi pri nas!

Današnja predborza.

Curij, 3. maja. (Izvirno) Na današnji predborzi notirajo: Berlin 1.71, New York 16, London 22.90, Pariz 47.25, Italija 27.42, Praga 10.02, Budimpešta 0.65, Zagreb 1.82 (padel), Varšava 0.13.

Pred koncem mirovne konference.

Genova, 2. maja. Barthou je danes popoldne odpotoval v Pariz. Pred odhodom je imel dolg pogovor z Lloyd Georgeom, ki je še enkrat naglasil željo, naj bi se Francija ne lotevala nasproti Nemčiji nobenih odredb, predno se ni o njih sporazumela z zavezniki. Predlagal je, naj bi se v to svrhu kjerkoli sešli zastopniki držav, ki so podpisale versaillesko mirovno pogodbo, na posebno konferenco.

Spomenica Rusiji.

Genova, 2. maja. Politična podkomisija je končno dovršila besedilo spomeice, ki se izroči ruski delegaciji. Ob posameznih točkah se je med delegati vršil hud boj, a so končno le našli most med angleškim in francoskim stališčem. Spomenica obsega 10 točk, ki zahtevajo, da se Rusija odpove politični propagandi v tujih deželah, plača svoje predvojne dolgove in vrne nacionalizirana podjetja ali da odškodnino. Za rešitev sporov o imovini tujih dr-

Čičerin proti Jugoslaviji.

Očitki o zatiranju drugih narodov.

Genova, 2. maja. (Izv.) Italijanski zunanji minister Schanzer je dne 27. aprila poslal načelniku ruske delegacije Čičerinu pismo, v katerem ugotavlja sledeče: Švedska in Švica sta v oficijozni seji, katere so se razen njunih zastopnikov udeležili tudi delegati Belgije, Francije, Japonske, Velike Britanije, Italije, Poljske in Rumunije predložili brzojavko, ki jo je poslal Noe Jordanija, predsednik narodne vlade v Georgiji. Brzojavka poroča o gibanju sovjetskih čet v raznih pokrajinah Georgije. Zlasti imenuje deveto sovjetsko armado, ki prodira proti Kutaisu, torej v oni pokrajini, ki se je lani osvobodila boljševiških uradnikov in imenovala lastno demokratsko vlado. Skoraj povsod v Georgiji teče kri. Predsednik genovske konference Facta obvešča Čičerina o tej brzojavki in ga pozivlje v imenu gori navedenih držav, naj ukrene vse, kar mu je mogoče, da se preneha krvolitje v Georgiji.

Nato je Čičerin naznanil Schanzerju s pismom z dne 30. aprila, da ne razume, kako si države, ki jih omenja Schanzerjevo pismo, prisvajajo pravico napadati Rusijo v vprašanju Georgije, in sicer vsled brzojavke zasebnika. Neistinitosti informacij Jordanije se prav lahko dokažejo, ker v

žavljanov v Rusiji se ustanovi posebno razsodišče. Rusiji se dovoli moratorij za več desetletij.

Za brezpogojno vrnitev nacionaliziranih podjetij se je izjavil posebno belgijski zastopnik.

Čičerin je poslal Barthouju pismo, v katerem povdarja miroljubne namene Rusije in njeno pošteno voljo, da prijateljsko sodeluje z vsemi narodi pri obnovi Evrope. Pogodba z Nemčijo je naraven in potreben zaključek vojnega stanja med Rusijo in Nemčijo in nima nikake osti proti komur koli. Enake pogodbe hoče Rusija skleniti tudi z drugimi državami. Ako francoska vlada opusti svojo dosedanje politiko nasproti Rusiji, odpade vsaka ovira za prijateljstvo med obema narodoma.

Lloyd George je oznanil Čičerinovo pismo kot izredno prijateljsko in zadovoljivo.

zadnjem času ni bilo nobenega kakršnega upora ali vojaške operacije v Georgiji. Čičerin opozarja na to, da je poljski general Żeligowski zasedel Vilno in da preprečuje prebivalstvo tega okraja, da se svobodno izjavi za 'ono državo, ki jo želi imeti. Isto velja tudi o prebivalstvu vzhodne Galicije, ki bi imelo veliko večjo pravico do protesta kot Jordanija. V jugovzhodni Evropi je Rumunija, ki je s silo zasedla Besarabijo, ki tlači prebivalstvo in mu vsiljuje tujo vlado. To velja tudi za Jugoslavijo, kjer se postopa zoper Hrvate in Macedonce ter za Tracijo. V sredini Evrope so prebivalci saarske kotline brez vsake pravice. Čičerin ne mara naglašati enakih dogodkov v Indiji, Egiptu, Tunisu, Tripolitaciji in v Koreji. Ruska delegacija opozarja, da je po neizpodbitnih poročilih, ki jih je prejela sovjetska vlada, sklenil general Vrangelj z zastopniki romunske in jugoslovanske vlade dogovor, ki si je stavil za cilj pripravo ofenzive proti sovjetski Rusiji, ki bi povzročila veliko krvolitje. Sovjetska vlada je pripravljena proučiti na konferenci vsa sredstva, ki omogočajo zatiranje narodov pravico svobodne samoodločbe in ščitijo narodne manjšine v državah z mešanim prebivalstvom.

Za povratek vojnih ujetnikov iz Rusije.

Belgrad, 2. maja. (Izv.) Poslanec Skoberne in tovariši iz Jugoslovanskega kluba so vložili na zunanjega ministra interpelacijo radi jugoslovanskih vojnih ujetnikov, katerih je še mnogo v Rusiji in deloma tudi v Italiji. Interpelanti so zahtevali najodločnejše, da ministrstvo ukrene

vse potrebno, in da z gmotnimi sredstvi omogoči povratek nesrečnih trpinov, ki radi vladne brezbriznosti tako dolgo trpe v ujetništvu. Mnogo je ujetnikov še v Rusiji in drugod v Aziji, ki so pozabljeni, ki bi se radi vrnili domov, a nimajo sredstev.

Nemčija dela.

V tem ko se drugi v Genovi pulijo za oslovo senco in besedujejo, pa Nemčija krepko izrablja dušek, ki ga je dobila s pogodbo z Rusijo. Nemčija je zopet v svojem elementu — Nemčija dela! Nemški listi poročajo:

Krupp dela polnih 24 ur na dan in zgradi vsak dan po tri lokomotive za ruske železnice. Velika nemška stavbinska družba bo prenovila Petrograd, popravila železnico, vodovod in kanale. Znatno del plodovite Ukrajine se preskrbi z inozemskimi stroji in delavnimi silami. Ponudba je bila najprej predložena Češkoslovaški, a ta jo je odbila; treba je bilo zbrati kapital 300 milijonov mark ali borih 60 milijonov češkoslovaških kron. Cesar ni zmogla ali hotela Češkoslovaška, so storili Stinnes, Thyssen in Krupp v zvezi z Angleži. Neki nemški konzern se je združil z Amerikanci in prevzel celokupni pomorski blagovni prevoz v Rusijo. Potom prijateljskih pogajanj je dosegla Nemčija od Poljske koncesije v Zgor. Šleziji, nemško-ruski tranzit se vrši preko Poljske gladko in brez ovir in ustanovil se je nemško-poljski konzern, ki bo Rusiji dobavil tkanine in obleko. Tako je Nemčija v Genovi sklenila tri pogodbe skoro na en dan in tako storila za obnovo Evrope neprimeren več, nego konferenca sama.

Ministri se posvetujejo.

Belgrad, 3. maja. (Izv.) Včeraj od 5. do 8. ure se je vršila seja ministrskega sveta. Vojni minister je prečital poročila, ki jih je prejel od vojaške preiskovalne komisije v Bitolju. Iz njih je razvidno, da škoda, povzročena vsled eksplozije, ne presega 10 milijonov dinarjev. (Srečni tisti, ki verjamejo!) Nato je ministrski svet razpravljal o 100 milijonskem dolarskem posojilu. Minister Marinković, ki je o tej stvari referiral, je poročal, da je denarna skupina sprejela vse od vlade stavljenе predloge. Denar — v kolikor se ga dobi v gotovini — se naloži v Narodni banki, material pa se nakupi v Evropi, ker je najmanj za 5 odstotkov cenejši kot v Ameriki. Dasiravno so demokratski ministri imeli pooblastilo od svojega kluba, da o posojilu sklepajo tudi v imenu dr. Kumanudija, ki je odsoten, vendar je ministrski svet sklenil, da se Kumanudi nujno pozove, da on kot finančni minister najbolj odgovoren faktor glede posojila osebno podpisuje tozadevno pogodbo. V splošnem je posojilo gotova stvar in se imajo izvršiti samo še nekatere formalnosti. Konečno so bili podpisani še nekateri ukazi ministrstva za javna dela in vojnega ministrstva ter ukaz, glasom katerega se mora izvršiti likvidacija »Direkcije plena« najpozneje v treh mesecih, računajoč od 4. maja.

Majniška zborovanja.

Guštanj. Krščansko socialno delavstvo iz Guštajna in Prevalj je praznovalo 1. maj kot lani pri sv. Križu nad Dravogradom. Ob jasnem solncu je prikorakala letos dolga procesija mož in žena iz Prevalj skozi Guštanj. Izven trga so se nato uvrstili v procesijo delavski sloji iz Guštajna z godbo, ki je celo dolgo pot do Sv. Križa menjaje s petjem svirala ter povzdignila svečane razpoloženje udeležencev. Mirno lahko rečemo, da nas še ni bilo 1. maja toliko zbranih na prijaznem holmeu Sv. Križa kot letos. V sprevedu je bilo nad 700 ljudi. Na zborovanju pa je bilo nad 1500 zborovalcev. V romarski cerkvi je imel župnik guštanj. cerkveni govor, ki je poslušalce kar užgal! Po končani cerkveni slovesnosti je otvoril rudar tovariš Kogovnik iz Prevalj javen shod in pozdravil tisoč zborovalcev, ki so se razvrstili v slikovitih grupah po griču kot nekdanji poslušalci pridige na Gori! Nato je povzel besedo glavni tajnik JSZ v Ljubljani tov. Fr. Sušnik, ki je slikal troje skupin našega ljudstva: skupino, ki ji je Bog: »Zlato tele«, skupino, ki ji je Bog: edino delo, in skupino, ki ji je Bog: naš križani Odrašenik. — V znamenju Križa Kristusovega je zmaga! Zborovalci, Zato glavo po konci, napnite sile, Vi ste na zmagovalnem pohodu! (Burno odobravanje.) Dr. Cukala izraža svoje veselje, da je zbrano prvega maja na delavskem shodu tudi toliko revnega kmečkoga ljudstva. To je živa podoba SLS, ki združuje v svojem okrilju vse delovne sile, da jim pomore do »prostorčka na solnce«. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog Ti pomore! Nato je stavil govornik dve resoluciji, ki sta bili navdušeno sprejeti: 1. Tisoči delavskega in revnega kmečkoga ljudstva zahtevajo na javnem shodu 1. maja 1922 razorožitev in mir med narodi ter državami. (Dolgotrajno odobravanje.) 2. Obsojajo in odklanjajo lajiško moralno po šolah ter poučevanje verouka po laiških učiteljih. Križ, krščanski nauk in cerkveni kateheti naj ostanejo v šoli! (Navdušeno pritrdjevanje.) — Nato se je krasno uspeli shod brez najmanjšega incidenta zaključil s klicem: Na zopetno svidenje drugo leto 1. maja! — Udeležencev.

Maribor. Delavski shod kršč. soc. delavstva, ki se je vršil 1. maja zvečer, je bil obiskan nad vse pričakovano. Dvorana JSZ je bila napolnjena do zadnjega kotička. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker niso dobili več prostora. Zborovanje je otvoril in vodil tov. A. Krepek, ki je najprvo opravičil poslanca dr. Korošca, ki je bil zadržan na majniškem zborovanju v Trbovljah. Nato je govoril poslanec dr. Hohnjec, ki je očrtal sedanji politični položaj, opisal razmere v skupščini in težki boj, ki ga vodi Jugoslovanski klub za pravice slovenskega ljudstva, prav posebej pa še za pravice delavskega ljudstva in da bo v tem boju vztrajal, dokler ne pribori slovenskemu ljudstvu boljše bodočnosti. Da si bo slovenski narod sam urejeval svoje razmere, da bo v svoji hiši, na slovenski zemlji sam svoj gospodar. (Odobravanje.) Kot drugi govornik je nastopil poslanec Žebot. Slikal je žalosten in beden položaj, v katerem se nahajamo. V sklepnem govoru je pozivljaj predsednik tov. Krepek mnogobrojne zborovalce, osobito delavsko ljudstvo, da se otrese raznih svojih lažipatrijotov, ki so vedno polni lepih besed in obljub, katerim pa manjkajo dejanja. Za delavsko ljudstvo je edino prava organizacija tista, ki temelji na kršč. podlagi, ker le ista je zmožna, da preobrazi v smislu kršč. načel sedanji nad vse krivični družabni red in pribori delavskemu ljudstvu njegove pravice. Le v kršč. del. organizaciji bo našlo delavsko ljudstvo tisto oporo in moč, ki mu je v sedanjih časih nujno potrebna. Zato naj organizirajte se, združujte se v kršč. del. organizaciji, Jugoslov. strokovni zveži!

Požari u Srbiji.

Užice, 3. maja. (Izv.) Veliki državni gozdovi pri Užicah so na mnogih krajih pričeli goreti. Požar se z velikansko silo širi. Materialna škoda je ogromna, vendar je dosečaj še ni mogoče preceniti. Odposlani so številni oddelki vojaštva, katerim je pa vsled velike vročine delo precej otežkočeno.

Belgrad, 3. maja. (Izv.) V Šavniku, srezkem mestu v bistriškem okrožju v Srbiji je nenadno izbruhnil požar in uničil 11

poslopij z vsem pohištvom vred. Škoda je velika in se je prebivalstvo obrnilo na ministrstvo za pomoč.

NOV PAPEŽEV NUNCIJ V BELGRADU.

Belgrad, 3. maja. (Izv.) Sveta Stolica je poslala zunanjemu ministrstvu noto, v kateri zahteva eksekvatur za msgr. Pelegrinija kot papeškega nuncijsa v Belgradu. Dosedanji nuncijs msgr. Cherubini je poklican v tajništvo Sv. stolice v Rim. Msgr. Pelegrini je dosedaj opravljal posle papeške nunciature v Varšavi.

Politični dogodki.

+ Shod dr. Korošca v Laškem. Iz Laškega nam poročajo: Dne 30. aprila je bil tukaj sijajen shod SLS. Ob nabitosti polni društveni dvorani je govoril dr. Korošec o položaju. Odkrito moramo povedati dr. Korošcu, naj v Laško nikdar več ne hodi — ob slabem vremenu! Samo pod pogojem, da bo lepo vreme, da bo shod na prostem, naj pride! Kajti dvorana, kjer je prostora za 700 ljudi, je še vseeno za polovico premajhna za govor dr. Korošca v Laškem. — To znači velik uspeh SLS in njene ideje med nami!

+ Vnanje posojilo. Po najnovejših belgrajskih vesteh je vlada zaključila pogajanja o najetju 100 milijonov dolarjev ameriškega posojila. Pogajanja je vodil Marinković. Finančni minister dr. Kumanudi je pozvan iz Genove v Belgrad, da podpiše pogodbo kot odgovorni finančni minister. Govori pa se, da se je dr. Kumanudi pogajal z neko drugo bančno skupino in da ni nič kaj zadovoljen z belgrajskim rezultatom. Kumanudi se pogaja v Genovi z enim, Marinković v Belgradu z drugim. Kumanudi je sklenil eno, Marinković drugo. Kumanudi mora podpisati drugo, po noči, ker je v Genovi sklenil pogodbo s prvimi ponudnikom, zato se noče vrniti. Lepa kolobocija, vredna sedanjega režima. Mi samo vprašamo brez vsake hudobije, ali so gospodje, ki so se pogajali, imeli pred očmi korist države? Mi bi rekli: Poglavje o vnanjem posojilu ali boj za provizijo!

+ Minister Puelj in »poljoprivreda«. Na včerajšnji seji fin. odbora so pretresali proračun ministrstva za poljedelstvo. V razpravi se je dokazalo, da je to ministrstvo v popolnoma nezmožnih in neveseljih rokah. Poslanci Jugoslovanskega kluba so povdarjali potrebo ustanovitve kmetijskih šol in predlagali, naj se vstavi v to svrhu v proračun 1 milijon dinarjev. Poslanec Stanovnik pa je ostro napadel proračun poljedelskega ministrstva radi odločno prenizkih svot, ki bi bile potrebne za regulacije, melioracije, izsuševanja itd. Demokrat Milan Pribičević pa je ogorčeno

... da je proračun poljedelskega ministrstva sestavljen samo za Srbijo in Črnogoro, da zanemarija zadružništvo in kmetijske koristi. Za proračun bo glasoval samo vsled discipline, ker je član vladne stranke. Splošno pa se je ugotovilo, da je Pueljeva politika napačna in da je popolnoma v rokah birokracije. — Tako uničujejo sodbe o »samostojni« politiki kot jo je izrekel na tej seji demokrat Pribičević, še nismo čuli, odkar so prišli samostojni demagogje do vladnega krmila.

+ Pavel Deschanel. Dne 28. aprila je umrl Pavel Deschanel, bivši predsednik francoske republike. Rojen je bil v Bruslju leta 1856, leta 1885 je bil izvoljen za poslanca, leta 1920 je postal predsednik francoske republike, a je radi boleznih kma-

lu odstopil. Bil je eden najhujših zagovornikov francoske »revanš-politike« in se je neprestano zavzemal za osvoboditev Alzacije Lorene. Pogreb se bo vršil danes popoldne v Parizu ob udeležbi vlade in vojaštva.

Dnevni dogodki.

— Westfalski rudarji v Sloveniji. Slovenski rudarji iz Westfalskega bodo letos v večjem številu obiskali svojo domovino. Nemška vlada jim je dovolila polovično vožnjo in poseben vlak do Rajhenburga. Dne 28. t. m. bodo prispeli v Ljubljano, kjer opravijo sv. spoved, drugi dan pa se odpeljejo v Rajhenburg. Slovensko kršč. delavstvo jim bo priredilo najdostojnejši sprejem.

— Za sarajevskega nadškofa je imenovan vrhbosanski kapitularni škof dr. Šarić.

— Davek na poslovni promet. Prejeli smo uradno: Iz okolnosti, da se zakon o tem davku po davčnih oblastvih v celoti še ne izvaja, sklepajo nekateri davkoplačevalci, da se sploh ne izvede. Po informacijah finančne delegacije pa gre le za zakasnitev iz tehničnih razlogov, pričakovati pa je, da bo popolna izvršitev sledila še tekom tega meseca. Da se davkoplačevalci, posebno oni, ki so po omenjenem zakonu zavezani o prometu voditi knjige, izogone kazenskim posledicam, se opozarjajo, naj v okvirju zakona zadoste svoji dolžnosti.

— Čudež. Naš poročevalec nam pošilja sledečo vest, ki jo po Belgradu širijo državotvorni centralisti. »Ministrstvo notranjih zadev je prejelo iz Bitolja poročilo preiskovalne komisije. Iz poročila je razvidno, da je vojak Ivan Travić priznal, da je tolkel s kladivom po vžgalnikih. Pri tem se je en vžgalnik vžgal, vsled česar je nastala in se pozneje razširila ogromna eksplozija.« — Povejte nam, ljudje, če to ni čudež! Tvan Travić je tolkel s kladivom po vžgalnikih granat toliko časa, da se je eden vžgal in granata je eksplodirala. Za njo so eksplodirale druge in šlo je tako naprej. Ivan Travić pa je stal zraven in nato šel živ in zdrav povedat, da granate eksplodirajo. In to je dobro, da je ostal živ in zdrav, ker sedaj belgrajski centralisti saj lahko verjamejo, da je prvo granato vžgal vojak Ivan Travić in ne kak atentator. Nedvomno pa je s tem tudi dokazano, da lahko stojiš zraven granate, ko se razpoči, pa ostaneš cel in zdrav, če se pišeš Ivan Travić in si jugoslovanski vojak. Ali si je Ivan Travić na eksplodirajoči granati mogoče prižgal še cigareto, poročilo ne pove. Čudeži se gode v Jugoslaviji!

— Priseljevanje v Ameriko. V zadnjih 6 mesecih leta 1921 se je priselilo v Ameriko 200.121 tužcev. Delavski tajnik Davis se je izjavil: »Ako bi pa ne imeli v Združenih državah omejitve priseljencev toliko, kolikor bi jih mogle prepeljati preko atlantskega oceana združene paroplovne družbe.«

Ljubljanski dogodki.

Ij Praznovanje Varstva sv. Jožefa v novi cerkvi sv. Jožefa. Praznik sv. Jožefa — na tretjo nedeljo po Veliki noči — je do ločen za novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani kot romarski praznik zato se bo ta praznik letos — in odslej vsako leto — posebno slovesno obhajal Kot priprava na praznik se bo obhajala dne 4., 5. in 6. ma-

ja slovesna tridnevnic. Vsako jutro bo te dni ob pol 6. uri pridiga in sv. maša z blagoslovom, vsak večer ob 7. uri pa pridiga in pete litanije sv. Jožefa. — Vernikom bo vse te dni na razpolago več spovednikov. Na praznik sam, t. j. tretjo nedeljo po veliki noči, bo ob 6. uri zjutraj skupno sv. obhajilo ob pol 11. uri pa pridiga in slovesna sv. maša. Popoldne bo ob 4. uri pridiga in procesija z Najsvetejšim. Marijine družbe se prosijo, da se je udeležijo, ako je mogoče z zastavo. Nato bo posvetitev sv. Jožefa in zahvalna pesem. — Razstava mašnih oblačil. Od 4. do 7. maja bodo obiskovalcem na ogled v stranski kapelici vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne razstavljena mašna oblačila in cerkvene posode, ki so jih verniki tekom let darovali cerkvi sv. Jožefa. Vstopnina 1 Din za pokritje stroškov in dozidanje cerkve. — Pridite k sv. Jožefu!

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo naznanja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 3. maja ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, prtiličje, desno.

Ij Revež. Na naš včerajšnji dopis iz krogov ljubljanskih revežev je odgovorilo »Jutro« s podpisom »več ljubljanskih revežev« na tak način, da je dovolj razvidno: V Ljubljani so dvoji reveži, telesni in duševni. Za telesne reveže se centralisti ne brigajo in brigati nočejo. Vsi duševni reveži pa najdejo dobro dosmrtno existenco v predalih »Jutra«.

Ij Prosimo odgovora. Dan za dnem vidimo, kako hodijo vojaki s torbami na trg kupovat, kako čakajo pred mlekarnami za mleko za svoje — gospodinje. Ker hočemo imeti red v armadi, zato vprašamo: Ali pride vojak služiti domovini, ali soprogam gg. oficirjev? Mnenja smo, da se vojaki za tak posel ne smejo uporabljati, ako pa gg. oficirji rabijo dekline, naj si jih preskrbijo, a ne med vojaštvom!

Ij Zdravstveni izkaz. V tednu od 23. do 29. aprila je bilo v Ljubljani rojenih 17 (4 moškega in 13 ženskega spola), umrlo je 27 oseb (15 moških in 12 žensk). Na jetiki je umrlo 8 oseb, na škrlatici 1,

narav. smrti je umrlo 26 oseb, vsled smrtnih poškodb 1. — Slučajev nalezljivih boleznih je bilo naznanjenih: davica 2, škrlatica 2, legar 3.

Ij Umrli so v Ljubljani: Primož Torč, tov. strojar, 60 let. — Marija Mohorč, rejenka, 6 tednov. — Ciril Toni, posestnikov sin, 6 mesecev in pol. — Anton Špehar, tob. delavec v pok., 65 let. — Silva Mrak, hči bančnega sluga, 20 dni. — Danijel Slamnjak, učencec, 7 let. — Josip Nagode, delavec, 37 let. — Fran Kokalj, dinar, 52 let. — Vida Pagon, hči čevljarkega pomočnika, 7 tednov. — Osvald Zupan, berač, 63 let. — Nada Stih, hči zavaroval. knjigovodje, 21 mesecev.

Ij Nesreča na Glineah. Včeraj dopoldne je prišel 13 letni delavec sin Anton Trampuš na Glineah po nesreči pod vrhniški vlak, ki mu je odrezal desno nogo in ga tudi na glavi težko poškodoval.

Ij Nočni napad na cesti. Delavca Mihaela Aleša in Alojzija Filipiča sta minolo nedeljo zvečer, ko sta se vračala iz Šiške, pred pivovarno »Union« brez razloga napadla dva neznanca. V pretepu je dobil Filipič nož v stegno tako globoko, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Ij Pretep in nesreča. Minolo nedeljo je v neki gostilni na Viču došlo do pretepa. Došli stražnik je zastoj miril, zato je hotel pretepače ustrašiti s strelom v zrak. Revolver se je pa po nesreči prezgodaj sprožil in krogla je zadela delavca Rojca ter mu običala v vratu. Rojca so prepekljali v bolnišnico, njegovo stanje ni nevarno.

Naša društva.

d »Danica« ima danes zvečer ob 8. uri v dvorani Akademskega doma svoj redni mesečni občni zbor. Program je jako važen, zato so člani vseh drugih obveznosti isti večer prosti. Več na oglasni deski v lokalni.

d Krščansko žensko društvo ima jutri popoldne izredno sejo.

d Ljudski oder. V nedeljo 7. maja igra Ljudski oder Gogoljevo komedijo v 3 dejanjih »Ženitev«. — Komedija je polna zdravega humorja, zato prijatelji lepe zabave vabljeni

Lisi krščanskega delovnega ljudstva
Izdaja konzorcij »Novega Časac«.
Urednik in odgovor. urednik Fr. Kremžar.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

NOVI ČAS?
te odvisen le od
Vaše pomoči in
Vašega sodelovanja!
»NOVI ČAS«
je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in Vaš list!

Tovariši!

Ali ste že storili svojo dolžnost?
Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Izjava.

Podpisani Franc Palčnik, vratar južne železnice v Ljubljani, sem na gosp. Frana Rupnika, občinskega svetnika v Ljubljani, na javnem železničarskem shodu dne 23. 3. 1922 vpil, da je delal kšette pri stanovanjskem uradu. — Obzalujem odkritosrčno ta svoj neutemeljeni očitke in se zahvaljujem gosp. Rupniku, da mi je odpustil in odstopil od tožbe ter me tako rešil ostre ka ni.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1922.

Franc Palčnik, l. r.

TEHNIČNI URADNIK za stavbno pisarno

(stalno mesto)

se sprejme. Ponudbe

IVAN OGRIN

Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 8.

Zidarski polir

samostojna moč (stalno mesto) se sprejme pri stavbnih tverdkih (IVAN OGRIN, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 8.

„Gazela“
„Gazela“
„Gazela“
„Gazela“

milo se peni kot najboljša toaletno milo.
milo je visoko procentno in zategadelj štedljivo v porabi.
milo je popolnoma neutralno, torej perilu ne škoduje.
milo je v ceni brez konkurence.

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Maud je rada po svojem delu sedela pri vezenju ter šla za svojimi mislimi. Potem se je vedno vračala v čas, ko jo je Mac snubil. V njenem spominu se ji je zdel neskončno naiven in mlad. Cisto nespreten v občevanju z ženskami, ni našel nobene izvirne misli, kako bi ji razodel svojo ljubezen. Cvelice, knjige, vstopnice za koncerte in gledališča, majhne usluge — kakor najbanalnejši človek. In vendar ji je to na njem ugajalo, danes še bolj nego takrat. Cisto nepričakovano pa je bil potem izpremenil svoje obnašanje ter sličil bolj Macu, kakršnega zdaj pozna. Nekega večera ji je na njen izogibajoči odgovor dejal odločno in skoro nevljudno: »Premislite. Jutri do petih Vam dam odlog. Ako se do takrat še niste odločili, ne boste nikoli več o tem slišali besede iz mojih ust. Good bye — zbogom!« In glej, ločno ob petih je prišel...! Maud se je zmerom smehljaje spominjala tega prizora, a tudi ni nikoli pozabila, s kakšno srčno tesnobo je preživela tisto noč in dan.

Čim dalje ji je tunel odvajal Maca, tem krčeviteje in vztrajneje, kar ji je obenem dobro delo in bolelo, so se njene misli bavile s prvimi izprehodi, pogovorji in neznanjimi, a vendar tako pomembnimi malimi dogodki v njenem mladem zakonu. V srcu je občutila jezno na tunel! Sovražila je tunel, kajti močnejši je bil od nje. Ah, ona otroška nečimurnost prvih dni se je že davno razkadila. Njej je bilo vseeno, ali so poznali Macovo ime v pelerih kontinentih ali ne. Ko je ponoči sijal pošasni odsev žarečega tunelskega mesa v njeno sobo, je bilo sovraštvo v njenem srcu tako silno, da je zaprla polkne, da ga ne bi videla. Jokala bi od

gnjeva in včasih je tudi tiho, neopaženo plakala. Ob pogledu, kako zadrve vlaki v rov, je zmajala z glavo. Blaznost! Macu se pa ni zdelo nič bolj samoposebi umevnega. Kljub temu pa je upala — in to upanje je bodrilol —, da se bo Mac nekoč spel povrnil s svojim srcem k njej. Nekoč ga bo pač moral tunel izpustiti! Ko bo tekel prvikat vlak...

A, moj dobri Bog, to je bilo še le! Maud je vzdihovala. Potrpljenje, potrpljenje! V trenutku je imela še delo. Imela je svojo ljubljeno Edith, ki se je bila razvila v malo gospodično ter zrla radovedno in modro v svet. Maca je pogosteje imela pri sebi kol nekoč. Hobby je obedoval skoro vsak dan pri njej ter pripovedoval vsakovrstne smešnice; z njim je lahko tako čudovito klepetala. Tudi njeno gospodinjstvo je zahtevalo od nje več skrbi nego prej. Kajli Mac je često pripeljal s seboj goste, znamenite ljudi tako slovitega imena, da jim je Mac dovolil vstop v tunel. Maud se je vsakega takega obiska razveselila. Ti znamenitniki so bili povečini starejši gospodje, s katerimi se je lahko občevalo. Kajli vsi so imeli eno in isto lastnost: bili so priprosti, da ne rečem, plašni. Bili so veliki učenjaki, ki so jih geološka, fizikalna in tehnična vprašanja napolnila do Maca; često so cele tedne ličali s svojimi instrumenti na katerikoli postaji tisoč metrov pod morjem ter nekaj iskali. Mac pa je občeval s temi znamenitniki čisto lako kakor z njo ali s Hobbyjem.

Ko so se pa te velike zverine poslavljale, so se priklanjale Macu, mu sliskale roko ter se niso mogle dovolj nahvaliti. In Mac se je smehljaj s svojim skromnim in dobrosrčnim smehljajem, rekoč: »Allright, sir!« ter voščil srečno pot.

Nekoč je prišla k njej iz mesta tudi neka dama.

»Ime mi je Ethel Lloyd!« je dejala dama ter odgrnila pajčolan.

Da, bila je Ethel, v resnici! Zardela je, kajli ni imela nobenega pravega povoda, da obišče Maud. In Maud je tudi zardela — ker je zardela Ethel, in ker ji je šinila misel skozi možgane, da je Ethel zelo predrzna, in ker je mislila, da ji Ethel to misel bere v očeh. Ethel se je pa lakoj zavedla.

»Toliko sem že čitala o Vaših šolah, ki ste jih oživili, gospa Allan,« je začela, spretno in naglo ji je tekla beseda, »da me je slednjič pograbila želja, da spoznam Vaše naprave. Sama sem, kakor veste, v New Yorku pri stičnih napravah.«

Ethel je očitovala prirojen poenos in naravno dostojanstvenost, ki ni učinkovala neprijetno, naravno odkritost in prisrčnost, ki je navdušila. Otroški izraz, ki je vzbudil pred leti Allanovo pozornost, je bila izgubila in poslala je bila popolna dama. Njena prejšnja nekoli osladna in nežna lepota je postala zrelejša. Če je pred leti vzbujala vtiis pastelne slike, se je zdelo sedaj na njej vse jasno in blesteče, njene oči, njena usta, njeni lasje. Njena zunanost je zmerom bila, kakor da pravkar prihaja iz toaletne sobe. Lišaj na njeni bradi se je neznažno povečal ter postal za spoznanje temnejši, toda Ethel ga ni izkušala več zakriti s pudrom.

Iz vljudnosti jo je morala Maud osebno voditi. Pokazala je Ethel okrevališče, šole, otroški vrtec ter skromne prostore ženskega kluba. Ethel je našla, da je vse izborna, a ni, kakor običajno mlade dame, pretirano hvalila. In končno je Ethel vprašala, ali bi ne mogla kako pomagati. Ne? Ethel je bilo tudi prav. Doma je tako ljubko kramljala z Edith, da se je otroku v hipu priljubila. Zdaj je Maud premagala svoj neupogljivost in prav nič utemeljeni odpor zoper Ethel ter jo prosila, naj ostane pri večerji. Ethel je telefonirala svojemu »Pa« in ostala.

(Dalje.)